

Magyar nők a békéért

A magyar asszonyok a Béke-világkongresszusra kiküldött képviselőikkel számtalan üzenetet, levelet küldtek Varsóba s ezekben a levelekben, üzenetekben kifejezték együttérzésüket a világ békeszerető népeivel. A gyöngyösi MNDSZ-csoport például leveleiben ezeket írta: »Üzenjük a világ minden békeszerető népének, hogy mi, asszonyok, anyák szeretjük a békét, szeretjük a szabadságot, de nem leszünk megalkuvók a háborús uszítókkal szemben.«

A varsói kongresszus után a küldöttek beszámoló gyűléseket tartottak. A beszámoló gyűléseken mindenütt nagy számmal vettek részt a nők. Budapest XXI. kerületének gyűlésén megjelent az akkor itt tartózkodó Pak Den Aj asszony, a Koreai Nőszövetség főtitkára is, megrázó szavakkal számolt be Korea népének hősi harcairól s beszélt a varsói határozatok jelentőségéről. Szavai után a jelenlévő asszonyok lelkesen megjogadták, hogy harcolnak a határozatok megvalósításáért, hogy hozzájáruljanak a béke nagy ügyéhez s a koreai nép harcának megsegítéséhez. A gyűlésen Forgó Sándorné akkor felajánlotta, hogy 1951-es évi tervét 1950. decemberében, Szálmin elvtárs születésnapjára teljesíti. Egy másik gyűlésen Békés Lukácsné a békéért ajánlotta fel azt, hogy termelését 190 százalékról 250 százalékra viszi fel. Horváth Borbála megígérte, hogy 100 százalékról 130 százalékra növeli termelését. A Tatabányai Cemen-gyárban a szakszervezet minden szombatján békeműszakot tartanak, a Váci Fonógyárban, a Kaposvári Cukorgyárban békészerdákat vezetnek be.

A falusi asszonyok is megígérték, hogy minden erejükkel arra törekcsenek, hogy a termelőszövetkezeti mozgalmat megerősítik és kiszélesítik. Jól tudják, hogy ezzel békénket, szabadságunkat erősítik és a háborús uszítókra és cinkosokra, a kulákokra és a klerikális reakcióra mérnek csapást. A nagy-kállói MNDSZ-szervezet 23 új termelőszövetkezeti tag beszervezését vállalta el. Mezőtúron Peti Józsefné azzal lépett be a termelőszövetkezeti csoportba, hogy »ezzel is erősíti a béke frontját és a falun a szocializmus építését«. Kiskunhalason Osztopányi Jánosné a varsói Békekongresszus határozata után felvilágosító munkát végzett a faluban és 27 holdra költöztet termelési szerződést. Néhány példa ez mindegyre, de azt igazolja, hogy asszonyaink is egyre inkább ismerik fel: a több, a jobb termeléssel, dolgozó népünk életszínvonalának emelésével a békénket védjük.

Az MNDSZ-csoportok nőnapokon, olvasóköri körökön ismertették a varsói kongresszus határozatait. Felvilágosító munkájuk során az MNDSZ-taglétszámot is emelték. Veszprém megyében az MNDSZ havonta egyszer békénapot tart, amikor is az asszonyok fölkeresik a családokat és a békeharc fontosságáról beszélgetnek el velük. Veszprémben az első békénapon 112, Pápán 110 asszony lett tagja az MNDSZ-nek. A jó felvilágosító munka azt eredményezte, hogy több városban és községben új tagokat szerzett az MNDSZ és az

új tagok a szervezetben belül tanulnak. Vállalják a több, a jobb munkát és így még jobb harcosai lesznek a békének. Vas megyében a Szülői Munkaközösségekben dolgozó asszonyok kezdeményezésére 284 tanuló rajzaiból kiállítás rendeztek. A kiállítást, amely »Anyák harcoltak a békéért!« címmel nyílt meg, néhány nap alatt több mint 15.000-en nézték végig.

A békebizottságok, az MNDSZ-csoportok munkájának megjavítására, a békemozgalmat kiszélesítésére a budapesti VII. kerületi MNDSZ-csoport például közös mozilátogatásokat szervez és az előadások előtt ismerteti a varsói határozatokat. A múlt hónapban csak ebben a kerületben 1000 családlátogatás volt és nézője ezeknek az előadásoknak.

Vidéken is harcolnak az asszonyok a békéért. Sárospatakon Sebesné elmondotta, hogy felvilágosító munkájában ismerteti az asszonyok előtt a Szovjetunió béképolitikáját, azt a béképolitikát, amely az atomenergiát békés építő célokra használja fel, hogy a dolgozók számára minden eddigénél jobb, szebb életet teremtsen. »Ne próbálják békénket megzavarni az imperialisták, mert kemény csapással felelünk...« — mondotta a többi közt. — *Fiaink is azért küldjük a néphadseregbe, mert van hazánk, van mit megvédeni.*« Tiszaderzsén Turcsákné MNDSZ-népvezető arról beszélt, hogy három fia van és most mindegyik katonán. *Ha kell, ő is elmegy, hogy harcolhasson a békéért.*

A mi feladatunk most az, hogy jó felvilágosító munkával a békeharcba most még sokkal több asszonyt és leányt vonjunk be. Tartsa minden asszony és leány hazafias kötelességének a békeharcot, hogy megakadályozhassuk azokat a borzalmakat, amelyeket Koreában követtek el a minden emberi érzésből kivetkőzött vérszomjas imperialisták. Kövesse minden dolgozó nő azoknak az asszonyoknak a példáját, akik a magyar békefronton úgy állnak helyt, hogy legjobb tudásuk szerint veszik ki részüket a termelőmunkából, szakmailag tovább képezik magukat, falun megerősítik a termelőszövetkezeteket — szeretik és büszkéik békénket védő néphadseregünk katonáira.

Most készülünk országunk és népünk nagy nemzeti ünnepére, Pártunk kongresszusára. A dolgozók lelkesen ígérték meg, hogy több és jobb munkával mutatják meg Pártunk, Rákosi Mátyás elvtárs iránt érzett hűségüket és szeretetüket. A felajánlásokban az asszonyok is vegyék ki részüket, hiszen a több, a jobb munka hazánkat, békénket védi. A békeharcban, ebben a nagy küzdelemben óriási felelősség hárul minden magyar asszonyra és leányra. Ez a nagy felelősség arra kell, hogy készen legyen valamenynyünk, hogy minden erőnkkel résztvegyünk a százezer harcosban, a világ békeszerető népeinek küzdelemben, hiszen a béke harcoss megvédésével az egész emberiség, a kis családi otthonok, gyermekek, szülők szép, örömteljes életéért harcolnak.

Hegedűs Magda
MNDSZ-központ
Országos Szervezési Osztály

Földjeinket is felajánlottuk, hogy jobb teljesítményeket érjünk el a kongresszus tiszteletére

Üzemünkben, az Egri Dohánygyárban is sokat beszélünk arról, mit is ajánlunk fel Pártunk kongresszusának tiszteletére. Végiggondoltunk minden lehetőséget, hogyan tudnánk elősegíteni termelésünk emelkedését. Beszélgetés közben felmerült a kétlaki élet problémája is. Mindhárom megállapítottuk, hogy teljesítményeink eredményes fokozásának egyik alapja az, ha megszüntetjük eddigi kétlakiságunkat.

Visszaemlékezünk Rákosi elvtárs beszédére, amelyben különös nyomatékkal hívta fel a figyelmet a kétlaki élet hátrányaira. Meg kell vallani, a beszéd után idegenkedtünk a kérdésről. Azóta hosszabb idő telt el és személyesen is tapasztaltuk, mennyire igaz van Rákosi elvtársnak. Nem lehet egyszerre otthon és a gyárban is 100 százalékos munkát végezni, mert amikor a gyárban dolgozunk, az járt az eszünkben, mennyi munkára vár még ránk kinn a földiken. Odahaza pedig azon fájt a fejünk, hogyan tudnánk a teljesí-

ményeinket az üzemben még eredményesebben fokozni. A kétlakiság mindkettőt megakadályozta.

Most, a Párt kongresszusának máltó megünneplésére készülünk. Elhatároztuk tehát, hogy a kongresszus sikere érdekében mind a három földjeinket is felajánljuk az államnak. Tudjuk jól, hogy a kétlakiság megszüntetése jelentősen hozzájárulunk ahhoz, hogy üzemi vállalatunkat még eredményesebben tudjuk teljesíteni.

Leveleinkkel felhasználjuk az alkalmat és felhívjuk mindazon szaktársainknak és szaktársainknak figyelmét, akik még a kétlaki élet nehézségeivel küzdenek, csatlakozzanak felajánlásunkhoz, hogy ezzel is meggyorsítsuk szocialista mezőgazdaságunk fejlődését.

Kocsis Ignáoné
Bárdos Ferenoné
Kovács Jánosné
Egri Dohánygyár

A szovjet szakszervezeti munka tapasztalatai

Egy leningrádi villamoskocsiszin társadalombiztosítási munkája

A szmironai villamoskocsiszin üzemi bizottságának helyiségeiben gyakran találkoznak társadalombiztosítási megbízottakkal. Egyesek azért jöttek, hogy átvegyenek valamely megbízatást az üb elnökétől, mások azért, hogy jelenlést tegyenek végzett munkájukról, hogy a megbízottakat választásuk, mert így munkájukat alulról a szakszervezet tagok — a választók — ellenőrzik és felülről a társadalombiztosítási tanács. Az aktív tagjai időközönként beszámolnak munkájukról a szakszervezeti csoportban és a társadalombiztosítási tanács előtt.

Ezek az én legjobb és fájódhatalan segítőitársam — mondja az üzemi bizottság elnöke.

Sok ilyen segítőitárs van az elnöknek. Ötvennégy szakszervezeti csoport választott társadalombiztosítási megbízottat. Igen jelentős körülmény az, hogy a megbízottakat választásuk, mert így munkájukat alulról a szakszervezet tagok — a választók — ellenőrzik és felülről a társadalombiztosítási tanács. Az aktív tagjai időközönként beszámolnak munkájukról a szakszervezeti csoportban és a társadalombiztosítási tanács előtt.

A kocsiszin üzemi bizottsága gondoskodik a társadalombiztosítási megbízottak szakszerű kiképzéséről, amennyiben az SZSZTK titkársága által jóváhagyott program alapján társadalombiztosítási szemináriumokat szerveznek.

Kovács elvtársnak, az üzemi bizottság elnökének van egy nyilvános társadalmi szakszervezeti aktíváról. A füzetben feljegyzik minden biztosítási megbízott adatait. (Születési év, képzés, párttagság, munkakör stb.)

Ezek a feljegyzések lehetővé teszik számomra — mondja Kovács elvtárs —, hogy az aktív minden tagjának olyan megbízást adjak, amely képességeinek leginkább megfelel.

Maria Fjodorovna Badaseva kalauznő már ötödik éve társadalombiztosítási megbízott. Figyelmesen gondoskodik megbetegedett elvtársairól és ér-

deklódik azíratt, hogy kielégültek-e indokolt kívánságait.

A környékbeli kórházakban is jól ismernek engem — mondja Maria Fjodorovna —, ha jövök, azonnal beengednek a kórházba. — Maria Fjodorovna a kocsiszinben mindenki jól ismeri, hiszen 31 éve dolgozik ott. Ha meglátogatja a kórházban a beteget, nagyon örülnek neki. Ajándékokat szokott vinni nekik, megoigasztja őket, átadja a többi dolgozó üdvözlését.

Hasonló lelkesedéssel végzik társadalmi munkájukat Kiszénova, Pavlova és Baraskova társadalombiztosítási megbízottak is.

A társadalombiztosítási tanácsot a kocsiszinben az SZSZTK által jóváhagyott szabályok szerint szervezték meg. A tanács tagjai a társadalombiztosítási aktív gyűlésén választják és azután az üzemi bizottság hagyja jóvá a választást. Az üzemi bizottság megvitatja a tanács havi munkatervét és ellenőrzi végrehajtását. A tanács munkája négy csoportba osztható: a megbetegedések elleni, a balesetek elleni harc, a lakásokon nyújtandó elvtársi támogatás és ellenőrzés, nyugdíj- és pénzügyi csoport. A csoportokhoz nagyszámú aktív tartozik és ezek segítségével végzi a tanács mindennapos társadalombiztosítási munkáját.

A társadalombiztosítási tanács vigyáz arra, hogy a betegségeket helyesen számolják el.

Mindig megköveteljük — mondja Kovács elvtárs — a beteglapok helyes kitöltését mind az orvos, mind a vállalat részéről. Tudjuk, hogy a kormányrendelet a vállalatok vezetőit kötelezte meg, hogy táppénz vagy szülési segélyjogosultság esetén megállapítsa,

mióta dolgozik az illető megszakitás nélkül. A Szovjetunió miniszteri határozatának 1948 július 28-i rendelete — a vállalatok, intézmények és szervezetelek igazgatóságának felelősségéről a társadalombiztosítási segélyek helyes megállapítása terén — mondja ez ki. Mi ellenőrizzük, hogyan teljesítik az igazgatóságok ezt a rendeltetést.

Az ellenőrzés megkönnyítése céljából a tanács a kádéroszkiályt együtt feljegyezte a dolgozók munkakönyvéből, hogy ki, mióta dolgozik. Ez a feljegyzés az üzemi bizottságnál van. Amikor meg kell állapítani vagy ellenőrizni kell a táppénz összegét, akkor a tanács ebből a könyvből ellenőrzi az adatok helyességét.

A kocsiszin társadalombiztosítási tanácsa jól megszervezte minden csoport, minden társadalombiztosítási megbízott munkájának nyilvánosítását.

A tanács rendszeresen meghallgatja a biztosítási megbízottak jelentéseit.

De ez nem egyedüli formája az ellenőrzésnek — mondja a tanács vezetője. — Nyilvánosítási lapot is vezetünk a megbízottakról, ahova beírjuk, hogy hogyan teljesítette az illető a reábizott feladatát.

Itt van például Filimenko nyilvánosítási lapja. Félév alatt 15 beteget látogatott meg. Az egyiknek lakására vitte munkabérét, a másik számára bevásárolt az üzletben, a harmadiknál kitakarította a lakást stb.

A tanács hat hónapos munkájáról szóló beszámolójában ezt olvassuk: »38 biztosítási megbízottunk van. Minden megbízott átlag 12—15 beteget látogatott meg. A biztosítási megbízottak 16-szor ellenőrizték az egészségügyi intézményeket, öt megbízott értekezletet és 12 tanácsulást tartottunk.«

Ostoba mesék és babonák világából a természettudományos oktatás eszközüvé vált az Aggteleki Cseppköbarlang

DUSSZEMO HOPELYHEK kerge-töznek a levegőben. A fákat, hegyoldalakat vastag hótakaró fedi. Az északkeleti szél megrázza a fákat és a hó nagy csomókban potyog alá. Az ország egyike legszebb fekvésű és természeti szépségeiben bővekedő helyén, az Aggteleki Cseppköbarlang bejáratánál vagyunk. A vidék valamennyi természeti kincsét és Európa legnagyobb természeti múzeuma, a cseppköbarlang is a tömegé, nem pedig a kiváltságosaké, az alkalmi kirándulóké.

Bizonnyíték erre néhány adat. A régi rendszerben csúszesmedénynek számított a hateres főnyíl látogató. Az a szám azonban eltörpül az 1950. évi 22.000 látogató mellett. Az öt éves terv első évében csaknem négyszerezésére került fel Aggteleket és Jolsvafor, mint a felszabadult előtti időben. Kik a cseppköbarlang látogatói most? A vendégházban munkások, tisztviselők és műszakiak köréből kikerült turisták, diákok, úttörők, ipari tanuló és néphadseregünk tagjainak nevével találkozunk. A látogatók tízes-huszas-ötvenes és még nagyobb csoportokban érkeztek Aggtelekre, Jolsvaforre, hogy a 22 kilométer hosszú cseppköbarlangot megtekintjék. Egy alkalommal például 650 honvéd látogatót el. A valóságban a sokat látni a barlang szépségeit: a sok méter magas oszlopokat, a fágas termeteket és a szírvány színűben tündökölő cseppkőcsoportokat. Néphadseregünk tagjai természettudományi előadásokon ugyanígy sok szép elhallottak a barlangról. A valóság azonban mégis elkápráztatta őket. Jutalmul szabadtéri előadást tartottak az őket kalauzáló dolgozóknak.

REGEN a misztikus, ostoba mesék, a fiatalító víz badarsága, a jóvendőlések vonzóitál inkább az emberek. Ennek már nyoma sincs. Szétfoszlatták a különböző alakú kövekhez fűződő mendemondákat, babonákat. Ma a barlang a természettudományos oktatás, a nép felvilágosításának egyik eszköze. A különböző cseppkőalakzatokat azelőtt neveket adtak. A Horthy-rendszerben egy pengőért a jámbor kíváncsi láthatta Lucifert, Adámot, Évát, vagy akár a mennyországot is. A vásári komédia teremről teremre folytatódott.

Az egyikben egy oszloppal vezették félre a hisztérien emberek. A »delfi jós«. Egy másfél méter magas oszlop neve volt az. Dancza János elvtárs, a barlang munkásigazgatója, régi barlangkutató és történész, felmegy a barlang oszlophoz és megkondítja. A kristályokból alakult cseppkőoszlop szép bűgő hangot ad. Valamikor ebből a hangból »mondta meg« az idegenvezetők, mikor lesz eső. A száraz nyarakon ugyanis a legtöbb látogató az eső elmaradása miatt panaszkodott. A jó üzleti szellemmel megáldott reakciós kapitalista barlang-vezető pedig jótársaiban válogatott badarságokkal traktálta a tanulatlan embereket.

Ma már tudjuk — mondja Dancza elvtárs —, az időjárás csak arra volt jó, hogy a tudatlan emberekől kiválasszuk pénzüket. Semmi alapja nem volt. Ma már nem butítjuk, hanem felvilágosítjuk a népet. Ezért helyezzük nyugdíjba a »delfi jós« nevű követ, amelynek semmiféle esőjelző képessége nincs. Ugyanolyan cseppkő, mint akármelyik itt a barlangban.

NEM MESET, kitalált históriát, hanem a valóságot mondják és mutatják meg a cseppköbarlangban a látogatócsoportoknak. Büszkén mesélik az Ozdi Vasgyár dolgozóinak látogatásáról. A gyár fűtőszekrények próbáit a barlang legnagyobb helyiségének, a hangversenyteremnek akasztják. A 60.000 és talán még ennél is idősebb, a mennyezettől a padozatig érő többzsinór cseppkőoszlopok, piramisok, a terem falai sokszorososan visszhangozták a dallamokat a világ első cseppköbarlang-hangversenyén.

A barlangban kétféle fok a hőmérséklet, sokkal melegebb van, mint odakint. Minden terem csupa érdekesség. Az egyikben könnyen elérné akár ezer ember is. A másik változatos mennyezettel büvöl el a látogatót. Amannak mennyezetét fenyőfagutántatókkal ültette be a természet. Bárhová nézünk, vörös, szürke, fehér, ezüst és fekete cseppkőben tündöklő oszlopokat, állatalkatokat és »szappan-tartók«-nak nevezett kis viztároló-medencéket látnunk. Mindenféle képzett, köves út vezet. Lenyűgözve szemléljük a természet szépségeit. A tetőről permező vízcsövek sem zavarták a látogatókat. Hiszen a víz munkálta ezt a barlangot sok tízezer esztendő alatt. Behatólt az üregbe és romboló-építő erejével formálta a mészköveket, mosta ki a barlangot.

Es a víz épít most is. A szénsavas vízből alakulnak a cseppkövek. Az építés nagyon lassú. Egy milliméternyi cseppkövek képzéséhez tíz esztendő szükséges. De a cseppkőképződésnek is két formája van. Ha a vízben oldott ásvány elég sűrű, akkor függőlegesen keletkezik. Ha pedig a víz lecsöpgő a padozatra, átlósan van keletkezésben. Vagyis a cseppkő alulról felfelé nővekszik és sok tízezer év múlva eléri majd a mennyezetet.

Méltán nevezik az Aggteleki Cseppköbarlangot Európa egyik legnagyobb természetes múzeumának. Számos ásatás folyt már itt. Ezek során például a »csontház« nevű részben 13 fiatal-kőkori ember csontmaradványait és eszközeit találták meg. A »Denevér-á«-ban egy száraz leomrész van. Az ásatások kiderítették, hogy a fiatalabb-

kőkorszak emberei közül többen ezt a barlangrészt használták pihenőhelyül. Cölöpköket vertek a földre. Ezekre rudakat feszítettek ki és felfelét rögzítözték. A cölöpkő elszáradtát maradványait és fekete nyomatát az agyagrétegen megtalálták. Egy másik üreg barlang medve, ló, bölény csontjait rejtette. Fellárasra vár a »Denevér-á«-ban egy tűzhelymaradvány. Közélemben a világítási kábelek feleltetése alkalmával égetett, díszes egyágyedényeket, csontáratok, tüket találtak, amelyeket az akkori emberek használtak.

A MUNKASIGAZGATÓ vezetésével már részben helyrehozták a múlt rendszer vandál rombolását. Letisztogatták a több méter vastag kő- és személtérteget az értékes képződményekről. Hamarosan befedik a Petőfi Sándor nevével megörökített hatalmas cseppkőtömböt. Petőfi 1848 május 28-án járt a barlangban, amikor Rimasombath utazott, hogy ott létegye a táblabíró vizsgát. Dancza elvtárs, barlangigazgató kutatásai során kiderítette, hogy a barlangban levő fekete színeződések nem a fiatal-kőkorszakbeli ember fáklyának kormától erednek, hanem gömb-baktériumok elhalt maradványaitól. Felfedezésével megdöntötte a Horthy-korszak álszakértőinek felfeléseit és állításait.

A barlanglátogatás élménye sok látogatót vonz Aggtelekre és Jolsvaforre, a cseppköbarlang két bejáratához. Minden szombatban benépesül a barlang és környéke. Munkások, haladó értelmiségiek, diákok, ipari tanuló, úttörők, turisták látogatják tömegesen az ország egyik legszebb vidékét és a világszerte híres cseppköbarlangot. Az első különvonaton Aggtelekre és Jolsvaforre, a Roessemann és Harmatta, valamint a Kőzetföldi Vállalat dolgozóit látogattak el, hogy gyönyörködjenek, pihenjenek és tanuljanak az ország legnagyobb természeti ritkaságaiban gazdag vidéken. V. I.

Rendelet a szigorlók oklevelének megszerzéséről

A közoktatásügyi minisztérium rendelete alapján a Műszaki Egyetem szigorló kötelesek március 31-ig — kivétel eseten szeptember 15-ig — oklevelüket megszerezni. Az említett határidő után a Műszaki Egyetemen régi rendszerű szigorlatot nem tartanak, ezért minden szigorló köteles a dékan által kijelölt tanárséggel munkatervét megbeszélni. Az egyetem rektora felhívja a hallgatókat, akik oklevelüket meg nem szerezték meg és január 3-5 között személyi lapot nem vettek át, hogy munkatervük elkészítése céljából jelenjenek meg a Műszaki Egyetemen, a kari szigorlófelelősnél.